

רשומות

הצעות חוק

ה מ מ ש ל ה

11 בינואר 2011

559

ר' בשבת התשע"א

עמוד

הצעת חוק עבודת נשים (תיקון מס' 48) (זכויות הורים מאמצים, הורים מיועדים והורים במשפחת אומנה), התשע"א-2011 388

הצעת חוק עבודת נשים (תיקון מס' 48) (זכויות הורים מאמצים, הורים מיועדים והורים במשפחת אומנה), התשע"א-2011

1. ביטול סעיפים 6א ו-6ב – בטלים.
2. בסעיף 7 לחוק העיקרי, בסעיף קטן (ד), ברישה, המילים "אף כשהן חלות מכוח סעיף 6א או 6ב" – יימחקו.
3. אחרי סעיף 9ב לחוק העיקרי יבוא:

"תחולת הוראות
על הורה מאמץ,
הורה מיועד והורה
במשפחת אומנה

ג.9. (א) בסעיף זה –
"אם נושאת", "הורה מיועד" – כהגדרתם בסעיף 9א(א);
"הורה במשפחת אומנה" – כהגדרתו בסעיף 9א(א);
"הורה מאמץ" – כהגדרתו בסעיף 9ד(א).

ד ב ר י ה ס ב ר

התשמ"א-1981, להיעדרות האמורה בסעיף 7(ג) (3) מהיום שבו נסתיימה החופשה העיקרית עד תום ארבעה חודשים מאותו יום, ולהיעדרות האמורה בסעיף 7(ד) מהיום שבו נסתיימה החופשה העיקרית. לענין סעיף זה, "עובדת" – לרבות עובד.

(ב) התקבל ילד לאימוץ על ידי שני בני זוג, יחולו ההוראות בדבר החופשה העיקרית רק על אחד מהם, לפי בחירתם, בהתאם לתקנות שקבע שר העבודה והרווחה באישור ועדת העבודה והרווחה של הכנסת.

6. האמור בסעיפים 6, 7(ג) (3), 7(ד), 7א ו-9(ג) יחול, בשינויים המחוייבים ובתיאומים ששר העבודה באישור ועדת העבודה והרווחה של הכנסת יקבע בתקנות, גם על עובד או עובדת שקיבלו למשמורתם ילד כהורה מיועד לפי הוראות חוק הסכמים לנשיאת עוברים (אישור הסכם ומעמד היילוד), התשנ"ו-1996.

לאור ההסדר המוצע בסעיף 3 להצעת החוק, המחיל את הוראות הסעיפים המנויים בסעיפים 6א ו-6ב וסעיפים נוספים על עובד ועובדת שהם הורים מאמצים או הורים מיועדים, בהתאמות ובשינויים כפי שמובאים בסעיפים 9 עד 19 המוצעים, מתייתרים סעיפים 6א ו-6ב לחוק כנוסחם היום ומוצע לבטלם. בהתאם לכך, מוצע למחוק גם את ההפניה לסעיפים 6א ו-6ב שבסעיף 7(ד) לחוק, המתיתרת אף היא בעקבות ההסדר המוצע.

סעיף 3 לסעיף 9 המוצע

מוצע להוסיף לחוק את סעיף 9 ולקבוע בו כי ההוראות לפי הסעיפים המפורטים להלן יחולו על הורה מאמץ, הורה מיועד והורה במשפחת אומנה כהגדרתם

כללי חוק עבודת נשים, התשי"ד-1954 (להלן – החוק) מטרתו, בין השאר, לשמור על מקום העבודה ועל הזכויות של עובדת בתקופת הריונה או של עובדת או עובד בתקופה שבה הם עוברים טיפולי פוריות או יוצאים לחופשת לידה. בתקופות אלה העובד או העובדת חשופים יותר לפיטורים, לפגיעה בתנאי העבודה, או לאי-קבלה לעבודה בכלל.

עניינו של החוק המוצע הוא לבצע התאמות, שינויים והרחבות בחוק כדי להחיל את הזכויות וההגנות כאמור גם על עובדת או עובד הבוחרים לממש את זכותם להורות בדרך של אימוץ, הסכם לנשיאת עוברים או משפחת אומנה.

יצוין כי כבר כיום קובעים סעיפים 6א ו-6ב לחוק כי זכויות הנתונות לעובד או לעובדת סמוך ללידה יחולו גם על הורים מאמצים והורים מיועדים, אך החלה זו כפופה לשינויים והתאמות שייקבעו בתקנות. בפועל לא הותקנו תקנות כאמור, ולפיכך מוצע כי ההתאמות והשינויים הנדרשים ייקבעו בחוק בהתאם למוצע בהצעת חוק זו.

סעיפים
סעיף 6א לחוק, שעניינו חופשת אימוץ, וסעיף 1 ו-6ב לחוק, שעניינו חופשה להורה מיועד, קובעים לאמור:

6א. (א) האמור בסעיפים 6, 7(ג) (3) ו-7(ד), 7א ו-9(ג), יחול בשינויים המחוייבים ובתיאומים ששר העבודה, באישור ועדת העבודה של הכנסת, יקבע בתקנות, גם על עובדת המקבלת לביתה לשם אימוץ ילד שגילו אינו עולה על עשר שנים, ובלבד שהעובדת תהיה זכאית לחופשה האמורה בסעיף 6 (להלן – החופשה העיקרית) מהיום שבו נתנה הודעה לפקיד סעד כאמור בסעיף 6 לחוק אימוץ ילדים,

¹ ס"ח התשי"ד, עמ' 154; התשע"א, עמ' 74.

(ב) ההוראות לפי סעיפים 6(א), (ב), (ג), (ד) ו-(ט), 7(ג) ו-(ד), 7א, 8, 9(א) עד (ג) ו-(ז), 9א ו-9ב יחולו על הורה מאמץ, הורה מיועד והורה במשפחת אומנה, ולעניין הורה מיועד – גם ההוראות לפי סעיף 6(ד). בשינויים המחויבים וכן בשינויים ובהתאמות המפורטים בסעיפים 9 עד 19, והכל כל עוד לא הופסק הליך האימוץ או האומנה או הריונה של האם הנושאת, לפי העניין.

(ג) (1) היו שני בני הזוג הורים מאמצים, הורים מיועדים או הורים במשפחת אומנה יחולו הוראות הסעיפים המנויים בסעיף קטן (ב) רק על אחד משני בני הזוג, לפי בחירתם.

(2) היה בן זוגו של הורה מאמץ, הורה מיועד או הורה במשפחת אומנה עובד עצמאי, יחולו הוראות הסעיפים המנויים בסעיף קטן (ב) על ההורה המאמץ, ההורה המיועד או ההורה במשפחת אומנה, אם בן זוגו לא נעדר מעבודתו בשל הליך האימוץ או האומנה או בשל הריונה של האם הנושאת, או לצורך הטיפול בילד.

ד ב ר י ה ס ב ר

(6) סעיף 9 שעניינו סמכות שר התעשייה המסחר והתעסוקה לתת היתר למפרע לפיטורים של עובדת שהיא בהריון.

יצוין כי סעיפים 6, 7(ג) ו-(ד), 7א ו-9(ג) מוחלים כבר כיום על הורים מאמצים ועל הורים מיועדים, במסגרת סעיפים 6א ו-6ב לחוק, שמוצע כאמור לבטלם.

הזכויות האמורות יחולו בתא משפחתי שבו שני בני הזוג הם הורים מאמצים, הורים מיועדים או הורים במשפחת אומנה, רק על אחד מבני הזוג, לפי בחירתם. במקרה שבו בן זוגו של הורה מאמץ, הורה מיועד או הורה במשפחת אומנה הוא עובד עצמאי, יחולו הזכויות האמורות על ההורה המאמץ, ההורה המיועד או ההורה במשפחת אומנה רק אם בן זוגו לא נעדר מעבודתו בשל הליך האימוץ, האומנה או הריונה של האם הנושאת או לצורך הטיפול בילד. ההוראה באה לאזן בין הצורך של התא המשפחתי לטפל בילד המתקבל לביתו, לבין הפגיעה הנגרמת בשל כך למעבידים. לפיכך כשתא משפחתי מקבל לביתו ילד, בדומה למצב שבו עובדת יולדת, הזכויות ניתנות רק לאחד מבני הזוג ולא לשניהם.

יצוין כי הזכויות האמורות יינתנו בעת קבלת הילד לביתו של ההורה המאמץ ומכאן שעובד שהיה הורה במשפחת אומנה של ילד שאומץ בידו לאחר מכן, או עובד המאמץ את ילדו של בת זוגו, לא יוכלו ליהנות פעם נוספת מהזכויות האמורות.

המוצעת, בשינויים המחויבים וכן בשינויים ובהתאמות הקבועים בסעיפים 9 עד 19 המוצעים:

(1) סעיף 6(א), (ב), (ג), (ד) ו-(ט), שענינם חובת המעביד לתת לעובדת חופשת לידה; זכותה של עובדת להאריך את חופשת הלידה אם ילדה יותר מילד אחד; זכותה של עובדת במקרה של אשפוז הילד וחובת המעביד שלא לפגוע במהלך תקופת חופשת הלידה בזכויות של העובדת התלויות בוותק אצל המעביד;

(2) סעיף 7(ג), שענינו הזכות להיעדרות מהעבודה שעה אחת ביום לאחר תום חופשת הלידה, במשך ארבעה חודשים, וסעיף 7(ד) בדבר זכותה של עובדת לחופשה ללא תשלום לאחר חופשת הלידה;

(3) סעיף 8, שענינו איסור על מעביד להעסיק עובד או עובדת בידעו שהם בחופשת הלידה;

(4) סעיף 9(א), (ב), (ב1), (ג) ו-(ז), שענינו איסור פיטורי עובדת שהיא בהריון בלא היתר; איסור על מעסיק בפועל לגרום לכך שקבלן כוח אדם יפטר עובדת שהיא בהריון; איסור על פיטורי עובד או עובדת במהלך חופשת לידה ובחופשה ללא תשלום ובתקופה של 60 ימים לאחר תום התקופות האמורות;

(5) סעיף 9א שענינו איסור פגיעה בהיקף המשרה או בהכנסה של עובד או עובדת במהלך התקופות המוגנות מפני פיטורים בסעיף 9;

“הודעה על כוונה לאמץ” – הודעת עובד או עובדת, על כך שקיבלו הודעה מאת פקיד סעד שמונה לפי סעיף 36(ב) לחוק אימוץ ילדים ולפיה הם עתידים לקבל לביתם ילד למטרת אימוץ במועד שנקבע באותה הודעה, ולעניין אימוץ בין-ארצי לפי הוראות חוק אימוץ ילדים (בחוק זה – אימוץ בין-ארצי) – על כך שקיבלו הודעה מאת עמותה מוכרת לפי החוק האמור ולפיה נמצא במדינת חוץ ילד המתאים לאימוץ בידם;

“הורה מאמץ” – עובד או עובדת המקבלים לביתם ילד שגילו אינו עולה על עשר שנים, למטרת אימוץ לפי הוראות חוק אימוץ ילדים; “חוק אימוץ ילדים” – חוק אימוץ ילדים, התשמ”א-1981²;

“יום קבלת ילד לביתו של הורה מאמץ” – יום מסירת הילד להורה המאמץ, באמצעות פקיד סעד בהתאם להוראות סעיף 12 לחוק אימוץ ילדים או באמצעות עמותה מוכרת בהתאם להוראות סעיף 28טז לחוק האמור.

(ב) ההוראות לפי הסעיפים המנויים בסעיף 9(ג) יחולו על הורה מאמץ, בשינויים המחויבים וכן בשינויים ובהתאמות אלה:

(1) יום הלידה ייחשב כיום קבלת הילד לביתו של ההורה המאמץ;

ד ב ר י ה ס ב ר

מוצע להגדיר הודעה על כוונה לאמץ כ”הודעת עובד או עובדת על כך שקיבלו הודעה מפקיד סעד שמונה לפי סעיף 36(ב) לחוק אימוץ ילדים, התשמ”א-1981 (להלן – חוק אימוץ ילדים), ולפיה הם עתידים לקבל לביתם ילד למטרת אימוץ, במועד שנקבע באותה הודעה, ולעניין אימוץ בין-ארצי – הודעת עובד או עובדת על כך שקיבלו הודעה מעמותה מוכרת לפי חוק אימוץ ילדים ולפיה נמצא במדינת חוץ ילד המתאים לאימוץ בידם.” הודעה כאמור על עובד או עובדת לתת למעבידם, לצורך קבלת הזכויות הניתנות לעובדת לפני חופשת לידה בהתאם להוראות הסעיפים האמורים.

יצוין כי תקופת ההגנה מפני פיטורים או מפני פגיעה בהיקף משרה או בהכנסה לפני חופשת הלידה, לא תעלה על תשעה חודשים מהמועד שבו קיבלו העובדת או העובד הודעה מפקיד הסעד או מעמותה מוכרת, לפי העניין.

עם זאת, לעניין אימוץ בין-ארצי תהיה ההגנה לתקופה ארוכה יותר ובלבד שהרשות המרכזית, כהגדרתה

לסעיף 9ד המוצע

מוצע להוסיף לחוק את סעיף 9ד שעניינו השינויים וההתאמות שיש לבצע לצורך החלת הוראות הסעיפים המנויים בסעיף 9ג המוצע על הורה מאמץ. מוצע להגדיר הורה מאמץ כ”עובד או עובדת המקבלים לביתם ילד שגילו אינו עולה על עשר שנים למטרת אימוץ לפי הוראות חוק אימוץ ילדים”. זאת, בדומה לאמור היום בסעיף 6א לחוק בדבר תחולת ההוראות החוק לגבי הורה מאמץ המקבל לביתו ילד שגילו אינו עולה על עשר שנים. במסגרת סעיף 9ד, מוצעים השינויים וההתאמות כמפורט להלן:

(1) מוצע כי בהחלת הוראות הסעיפים המנויים בסעיף 9(ג) יראו, לעניין הורה מאמץ, כאילו יום הלידה הוא יום קבלת הילד לביתו של ההורה המאמץ, כך, לדוגמה, תחול הוראת סעיף 7(ד) בדבר חופשה ללא תשלום לאחר תום חופשת הלידה, לעניין הורה מאמץ. בתקופה של עד 12 חודשים מיום קבלת הילד לביתו של ההורה המאמץ.

² ס”ח התשמ”א, עמ’ 293.

(2) על אף הוראות סעיף 6(ב)(1) סיפה ו-5) סיפה, מועד תחילתה של חופשת הלידה הוא ביום קבלת הילד לביתו של ההורה המאמץ;

(3) (א) הורה מאמץ רשאי להיעדר מעבודתו לצורך נסיעות למדינת חוץ למטרת אימוץ בין-ארצי, ובלבד שעמותה מוכרת כמשמעותה בסעיף 28 לחוק האמור אישרה בכתב, לגבי כל אחת מהנסיעות כאמור, כי היא דרושה למטרת האימוץ הבין-ארצי;

(ב) תקופות ההיעדרות מהעבודה לפי פסקת משנה (א) יהיו בהתאם לאמור בכל אחד מהאישורים האמורים באותה פסקת משנה, ובלבד שתקופת ההיעדרות המצטברת לא תעלה על 45 ימים;

(ג) לא יהיה תוקף לזכאות לפי פסקה זו, אלא אם כן העובדת או העובד הודיעו על מימושה בדרך, במועד ולמי שקבע שר התעשייה המסחר והתעסוקה בהתייעצות עם שר הרווחה והשירותים החברתיים;

ד ב ר י ה ס ב ר

(2) מוצע כי מועד תחילתה של חופשת הלידה של הורה מאמץ יהיה במועד שבו התקבל הילד בביתו של ההורה המאמץ;

(3) מוצע לקבוע כי עובד או עובדת שנמצאים בהליך של אימוץ בין-ארצי יהיו זכאים להיעדר מעבודתם, בלא תשלום, לתקופה של עד 45 ימים במצטבר, לשם נסיעות למדינת חוץ לצורך מפגש עם הילד המיועד לאימוץ, מתן הסכמה לקבלו, קבלתו וההליך המשפטי הנדרש במדינת החוץ. הניסיון מלמד כי לעתים נדרשים ההורים המאמצים לנסוע למדינת החוץ יותר מפעם אחת עד השלמת הליך אימוץ בין-ארצי שבו החלו, ולפיכך מוצע שלא להגביל את הזכאות להיעדרות מהעבודה לנסיעה אחת בלבד, אלא להגבילה בימי היעדרות שיחושבו באופן מצטבר לכל הליך אימוץ בין-ארצי. הזכות להיעדרות לפי פסקה זו תותנה בכך שהעמותה המוכרת, אשר באמצעותה מתבצע הליך האימוץ הבין-ארצי, תאשר בכתב, לגבי כל נסיעה, כי הנסיעה נדרשת לצורך הליך האימוץ האמור. עם זאת, כדי לאזן בין הזכות של העובד או העובדת להיעדר מעבודה לבין החובות המוטלות על מעבידים, מוצע כי היעדרות של עובד או עובדת מכוח פסקה זו תהיה כדין חופשה ללא תשלום וזמן העדרם לא יבוא במניין לגבי זכויות התלויות בוותק;

בסעיף 28 לחוק אימוץ ילדים, אישרה כי על פי הנתונים שהובאו לפניו ההורה המאמץ נמצא בשלבים מתקדמים של הליך לאימוץ ילד מסוים שנמצא בעבורו במדינת חוץ וכי השלמת ההליכים מתעכבת בשל גורמים שאינם תלויים בהורה המאמץ או בעמותה המוכרת שבאמצעותה הוא מבצע את הליך האימוץ. במסגרת הליכים לאימוץ בין ארצי מוצע להורה המאמץ ילד במדינת חוץ, לאחר שההורה המאמץ פגש בו וקיבל את כל המידע הרלוונטי לגביו (רפואי ואחר) ועליו להביע את הסכמתו לאמצו. משהביע הסכמה זו יש להשלים את הליך האימוץ במתן צו של הרשות המוסמכת במדינת החוץ לאימוצו. במשך 12 השנים שחלפו מאז כניסתו לתוקף של הוראות חוק האימוץ הנוגעות לאימוץ בין-ארצי נלמד כי לעתים שלב מתן צו האימוץ מתעכב, באופן בלתי צפוי, בשל גורמים שונים בין אם הם נוגעים להליך המשפטי של הילד הספציפי (דרישה של בית המשפט להמצאת חומר שלא נדרש קודם לכן, יציאה לחופשה של השופט המטפל בתיק וכד') ובין אם הם נוגעים למדינה כולה (החלטה להקפיא את האימוצים הבין-ארציים לפרק זמן מסוים עקב חילופי שלטון, חתימה על האמנה הבין-לאומית בעניין ועוד). בנסיבות אלה, שאינן צפויות ואינן תלויות או נשלטות בידי שום גורם ישראלי, אם העובד מצפה לאימוצו של ילד מסוים והמעביד יודע על כך, ישנה חשיבות להמשיך את ההגנה על העובד מפני פיטורים או מפני פגיעה בהיקף משרה או בהכנסה, עד למועד קבלת הילד לביתו;

(ד) העדרו של הורה מאמץ מעבודתו לפי פסקה זו דינו כדין חופשה ללא תשלום, וזמן העדרו לא יבוא במניין לגבי הזכויות התלויות בוותק;

(ה) על אף הוראות סעיף 9ג(ג) נעשה הליך האימוץ הבין-ארצי בידי שני בני זוג, יהיו שניהם זכאים להיעדרות מעבודה לפי פסקה זו;

(4) על אף הוראות סעיף 7א, חובת המעביד לשלם תשלומים לקופת גמל בעד התקופה שבעדה שולמו דמי לידה, כאמור בסעיף 7א(א), תחול לעניין הורה מאמץ הזכאי לדמי לידה לפי חוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995³, אם התקיימו בינו לבין מעבידו יחסי עובד ומעביד במשך חמישה עשר חודשים לפחות לפני יום קבלת הילד לביתו של ההורה המאמץ;

(5) (א) הוראות סעיפים 9(א) עד (ב1), 9א ו-9ב החלות על עובדת שהיא בהריון, יחולו על עובד או עובדת שמסרו הודעה על כוונה לאמץ ממועד מסירת ההודעה כאמור עד יום קבלת הילד לביתם או עד תום תשעה חודשים מהמועד שבו קיבלו הודעה מאת פקיד סעד או מאת עמותה מוכרת כאמור בהגדרה "הודעה על כוונה לאמץ" שבסעיף קטן 9(א), לפי המוקדם מביניהם;

ד ב ר י ה ס ב ר

תום תשעה חודשים מהמועד שבו קיבלו הודעה מפקיד סעד ולפיה הם עתידים לקבל לידם ילד למטרת אימוץ, או הודעה מעמותה מוכרת ולפיה נמצא במדינת חוץ ילד המתאים לאימוץ בידם, לפי המוקדם מביניהם, המדובר במתן הגנה מפני פיטורים ומפני פגיעה בהיקף משרה או בהכנסה לעובדת או לעובד, הדומה במהותה להגנה הניתנת לעובדת בהריון. בהתחשב בכך שיש בהוראות אלה כדי לפגוע בזכות הניהולית של המעביד על עסקו, מוצע להגביל את ההגנות הניתנות לפי ההוראות האמורות בזמן, כך שלא יעלו על תשעה חודשים. ואולם מאחר שבאימוץ בין-ארצי יכול להיות מצב שבו התקופה שמסירת הודעה על כוונה לאמץ עד למועד קבלת הילד בפועל מתארכת מעל תשעה חודשים בשל נסיבות שאינן תלויות בעמותה או בהורים המאמצים, מוצע לקבוע כי באישור הרשות המרכזית כהגדרתה בסעיף 28 לחוק אימוץ ילדים, תקופת ההגנות יכולה להתארך מעל תשעה חודשים כאמור – עד מועד קבלת הילד.

(4) מוצע לקבוע כי הוראות סעיף 7א לעניין הפרשות לקופות גמל במהלך חופשת הלידה יחולו על הורה מאמץ שהתקיימו בינו לבין מעבידו יחסי עובד ומעביד במשך 15 חודשים לפחות לפני יום קבלת הילד לביתו של ההורה המאמץ. זאת, בדומה לקבוע היום בסעיף 7א(ב) לעניין הפרשות לקופת גמל בחופשת לידה ולפיו הוראות סעיף 7א(א) חלות לגבי עובד או עובדת הזכאים לדמי לידה, אם עבדו אצל המעביד שישה חודשים לפחות בתכוף לפני תחילת ההריון של העובדת או של בת זוגו של העובד ונוסף על כך התקיימו יחסי עובד ומעביד ביניהם בכל תקופת ההריון;

(5) מוצע לקבוע כי הוראות סעיפים 9(א) עד (ב1) בדבר איסור פיטורי עובדת בהריון והוראות סעיפים 9א ו-9ב בדבר איסור פגיעה בהיקף משרה או בהכנסה, יחולו על עובד או עובדת שמסרו הודעה על כוונה לאמץ מיום מסירת ההודעה כאמור עד יום קבלת הילד לביתם או עד

³ ס"ח התשנ"ה, עמ' 210.

(ב) על אף הוראות פסקת משנה (א), אישרה הרשות המרכזית כהגדרתה בסעיף 28 לחוק אימוץ ילדים כי על פי הנתונים שהובאו לפניו, העובד או העובדת שמסרו הודעה על כוונה לאמץ נמצאים בשלבים מתקדמים של הליך אימוץ בין-ארצי של ילד מסוים אשר נמצא בעבורם במדינת חוץ וכי השלמת ההליכים מתעכבת בשל גורמים שאינם תלויים בעובד או בעובדת או בעמותה המוכרת שבאמצעותה מתבצע הליך האימוץ, יחולו הוראות הסעיפים המנויים בפסקת המשנה האמורה על העובד או העובדת, ממועד מסירת ההודעה על כוונה לאמץ עד יום קבלת הילד לביתם;

(6) בסעיף 9(ג) –

(א) בפסקה (1), המילים "או בימי העדרם מעבודה לפי סעיף 7(ג)2 או (2ג)2" – לא ייקראו;

(ב) בפסקה (א1), המילים "או לאחר תום ימי ההיעדרות כאמור בפסקה (1), לפי העניין" – לא ייקראו;

(ג) בפסקה (2), במקום "לפי סעיף 7(ג)1, (ד)1" או (ד)1" יקראו "לפי סעיף 7(ד)1".

שינויים והתאמות בתחולת ההוראות על הורה מיועד .דה. (א) בסעיף זה –

"אם נושאת – כהגדרתה בחוק הסכמים לנשיאת עוברים;

"הודעה על הריונה של אם נושאת" – הודעת עובד או עובדת על כך שהאם הנושאת שעמה חתמו על הסכם לנשיאת עוברים, היא בהריון;

"הורה מיועד" – עובד או עובדת המקבלים למשמורתם, כהורים מיועדים, ילד, לפי הוראות סעיף 10 לחוק הסכמים לנשיאת עוברים;

"הסכם לנשיאת עוברים" – הסכם שאושר לפי סעיף 5 לחוק הסכמים לנשיאת עוברים;

"חוק הסכמים לנשיאת עוברים" – חוק הסכמים לנשיאת עוברים (אישור הסכם ומעמד היילוד), התשנ"ו-1996⁴;

ד ב ר י ה ס ב ר

מיועד כעובד או עובדת המקבלים למשמורתם, כהורים מיועדים, ילד, לפי הוראות סעיף 10 לחוק הסכמים לנשיאת עוברים (אישור הסכם ומעמד היילוד), התשנ"ו-1996 (להלן – חוק הסכמים לנשיאת עוברים).

לסעיף 9ה המוצע

מוצע להוסיף לחוק את סעיף 9ה בדבר השינויים וההתאמות שיש לבצע לצורך החלת הוראות הסעיפים המנויים בסעיף 9(ב) על הורה מיועד. מוצע להגדיר הורה

⁴ ס"ח התשנ"ו, עמ' 176.

"יום קבלת ילד למשמורת ההורה המיועד" – יום מסירת הילד, על ידי האם הנושאת, למשמורת ההורה המיועד, בהתאם להוראות סעיף 10(ג) לחוק הסכמים לנשיאת עוברים.

(ב) ההוראות לפי הסעיפים המנויים בסעיף 9(ג) יחולו על הורה מיועד, בשינויים המחויבים וכן בשינויים ובהתאמות אלה:

(1) יום הלידה ייחשב כיום שבו נולד הילד;

(2) על אף הוראות סעיף 6(ב) (1) סיפה ו־5) סיפה, מועד תחילתה של חופשת הלידה הוא ביום קבלת הילד למשמורת ההורה המיועד;

(3) על אף הוראות סעיף 7א, חובת המעביד לשלם תשלומים לקופת גמל בעד התקופה שבעדה שולמו דמי לידה, כאמור בסעיף 7א(א) תחול לעניין הורה מיועד הזכאי לדמי לידה לפי חוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995, אם ההורה המיועד עבד אצל המעביד שישה חודשים לפחות בתכוף לפני תחילת הריונה של האם הנושאת והתקיימו בין ההורה המיועד לבין מעבידו יחסי עובד ומעביד במשך כל תקופת הריונה של האם הנושאת;

(4) הוראות סעיפים 9(א) עד (ב), 9א ו־9ב החלות על עובדת שהיא בהריון, יחולו על עובד או עובדת שמסרו הודעה על הריונה של האם הנושאת ממועד מסירת ההודעה כאמור עד יום קבלת הילד למשמורת ההורה המיועד;

(5) בסעיף 9(ג) –

(א) בפסקה (1), המילים "או בימי העדרם מעבודה לפי סעיף 7(ג) (2) או (2ג) – לא ייקראו;

ד ב ר י ה ס ב ר

(4) מוצע לקבוע כי תחולת סעיף 7א לחוק לעניין הורה מיועד מותנית בכך שההורה המיועד עבד אצל המעביד שישה חודשים בתכוף לפני תחילת הריונה של האם הנושאת, ונוסף על כך התקיימו בינו לבין מעבידו יחסי עובד ומעביד במשך כל תקופת ההריון כאמור זאת, בדומה להוראות סעיף 7א(ב) שלפיו הוראות סעיף 7א(ב) חלות לגבי עובד או עובדת הזכאים לדמי לידה, ובלבד שעבדו אצל המעביד 6 חודשים לפחות בתכוף לפני תחילת ההריון של העובדת או של בת זוגו של העובד ונוסף על כך, התקיימו יחסי עובד ומעביד ביניהם במהלך כל תקופת ההריון;

(5) סעיפים 9(א) עד (ב), 9א ו־9ב לחוק החלים על עובדת בהריון יחולו על עובד או עובדת שמסרו הודעה על הריונה של אם נושאת, עד יום יציאתם לחופשת לידה.

במסגרת סעיף 9ה מוצעים השינויים וההתאמות כמפורט להלן:

(1) מוצע לקבוע כי לצורך החלת הסעיפים המנויים בסעיף 9(ג) (ב) המוצע, על הורה מיועד יראו הריון בתקופה שמהמועד שבו מסרו העובד או העובדת למעביד הודעה על הריונה של האם הנושאת עד יום קבלת הילד למשמורתם; ההגנה מפני פיתורים של הורה מיועד לפני חופשת הלידה ניתנת במהלך תקופת ההריון של האם הנושאת.

(2) מוצע כי לעניין הורה מיועד, ייחשב יום הלידה כיום שבו נולד הילד;

(3) מוצע כי מועד תחילתה של חופשת הלידה של הורה מיועד יהיה ביום קבלת הילד למשמורתו של ההורה המיועד;

(ב) בפסקה (א1), המילים או לאחר תום ימי ההיעדרות כאמור בפסקה (1), לפי העניין – לא ייקראו;
(ג) בפסקה (2), במקום "לפי סעיף 7(ג)(ג1), (ד)(1) או (ד) יקראו "לפי סעיף 7(ד)(1)".

19. (א) בסעיף זה – שינויים והתאמות בתחולת ההוראות על הורה במשפחת אומנה

"הודעה על כוונה לשמש הורה במשפחת אומנה" – הודעת עובד או עובדת, על כך שקיבלו הודעה מאת מי ששר הרווחה והשירותים החברתיים הסמיכו לעניין זה ולפיה העובד או העובדת עתידים לקבל לביתם ילד, למטרת אומנה, לתקופה העולה על שישה חודשים, במועד שנקבע באותה הודעה;

"הורה במשפחת אומנה" – עובד או עובדת שהם הורים במשפחה שאושרה בידי מי ששר הרווחה והשירותים החברתיים הסמיכו לכך לשמש כמשפחת אומנה, המקבלים לביתם ילד שגילו אינו עולה על עשר שנים, למטרת אומנה, לתקופה העולה על שישה חודשים;

"יום קבלת ילד לביתו של הורה במשפחת אומנה" – יום מסירת הילד להורה במשפחת אומנה, באמצעות הגורם שהוסמך לכך בידי שר הרווחה והשירותים החברתיים או בידי מי ששר הרווחה והשירותים החברתיים הסמיכו לעניין זה.

(ב) ההוראות לפי הסעיפים המנויים בסעיף 9(ג) יחולו לגבי הורה במשפחת אומנה, בשינויים המחויבים וכן בשינויים ובהתאמות המפורטים להלן, ובלבד שחלפה שנה לפחות מתום חופשת לידה קודמת או מתום תקופת היעדרות קודמת מעבודה לפי סעיף 7(ד), לפי המאוחר מביניהן, של ההורה במשפחת אומנה או של בן זוגו שהוא הורה באותה משפחת אומנה:

(1) יום הלידה ייחשב כיום קבלת הילד לביתו של ההורה במשפחת אומנה;

ד ב ר י ה ס ב ר

לביתם ילד שגילו אינו עולה על עשר שנים, למטרת אומנה, לתקופה העולה על שישה חודשים". עוד מוצע לקבוע תנאי לתחולת הוראות הסעיפים כאמור ולפיו ההוראות יחולו רק אם חלפה שנה לפחות מתום חופשת לידה קודמת או מתום תקופת היעדרות קודמת מעבודה לפי סעיף 7(ד) לחוק, של ההורה במשפחת אומנה או של בן זוגו שהוא הורה באותה משפחת אומנה, לפי המאוחר מביניהן.

לסעיף 19 המוצע

מוצע להוסיף לחוק את סעיף 19 בדבר השינויים וההתאמות שיש לבצע לצורך החלת ההוראות הסעיפים המנויים בסעיף 9(ב) על הורה במשפחת אומנה. מוצע להגדיר הורה במשפחת אומנה, כ"עובד או עובדת שהם הורים במשפחה שאושרה בידי מי ששר הרווחה והשירותים החברתיים הסמיכו לכך לשמש משפחת אומנה, המקבלים

(2) על אף הוראות סעיף 6(ב)(1) סיפה ו-5 סיפה –

(א) מועד תחילתה של חופשת הלידה הוא ביום קבלת הילד לביתו של ההורה במשפחת אומנה;

(ב) חופשת הלידה של הורה במשפחת אומנה אשר קיבל לביתו ילד שמלאו לו שלוש שנים לפחות היא ארבעה שבועות מיום קבלת הילד לביתו של ההורה במשפחת אומנה;

(3) על אף הוראות סעיף 7א(ב), חובת המעביד לשלם תשלומים לקופת גמל בעד התקופה שבעדה שולמו דמי לידה, כאמור בסעיף 7א(א), תחול לעניין הורה במשפחת אומנה הזכאי לדמי לידה לפי חוק הביטוח הלאומי, התשנ"ה-1995, אם התקיימו בינו לבין מעבידו יחסי עובד ומעביד במשך חמישה עשר חודשים לפחות לפני יום קבלת הילד לביתו של ההורה במשפחת אומנה;

(4) הוראות סעיפים 9(א) עד (ב), 9 ו-9ב החלות על עובדת שהיא בהריון, יחולו על עובד או עובדת שמסרו הודעה על כוונה לשמש הורה במשפחת אומנה ממועד מסירת ההודעה כאמור עד יום קבלת הילד לביתו של ההורה במשפחת אומנה או עד תום תשעה חודשים מהמועד שבו קיבלו הודעה מאת מי ששר הרווחה והשירותים החברתיים הסמיכו לכך כאמור בהגדרה "הודעה על כוונה לשמש הורה במשפחת אומנה" שבסעיף קטן (א), לפי המוקדם מביניהם.

ד ב ר י ה ס ב ר

(2) מועד תחילתה של חופשת לידה של הורה במשפחת אומנה יהיה ביום קבלת הילד לביתו של ההורה במשפחת אומנה, ותקופת חופשת הלידה תהיה, לגבי הורה במשפחת אומנה שנמסר לו ילד שמלאו לו שלוש שנים לפחות – ארבעה שבועות מיום מסירת הילד לביתו, ולגבי הורה במשפחת אומנה שנמסר לו ילד שטרם מלאו לו שלוש שנים – עשרים ושישה שבועות מהמועד כאמור – בדומה לחופשת לידה של עובדת שילדה;

(3) מוצע לקבוע כי הוראות סעיף 7א לחוק, לעניין הפרשות לקופות גמל במהלך חופשת הלידה, יחולו על הורה במשפחת אומנה שהתקיימו בינו לבין מעבידו יחסי עובד ומעביד במשך 15 חודשים לפחות לפני יום מסירת הילד להורה במשפחת אומנה. זאת, בדומה לקבוע היום בסעיף 7א(ב) לחוק ולפיו הוראות סעיף 7א(א) חלות לגבי עובד או עובדת הזכאים לדמי לידה, אם עבדו אצל המעביד 6 חודשים לפחות בתכופו לפני תחילת ההריון של העובדת או של בת זוגו של העובד ונוסף על כך התקיימו יחסי עובד ומעביד ביניהם במהלך כל תקופת ההריון;

במסגרת סעיף 19 מוצעים השינויים וההתאמות כמפורט להלן:

(1) לצורך החלת הוראות החוק על הורה במשפחת אומנה מוצע לקבוע כי יראו לעניין הורה כאמור כאילו "יום הלידה" הוא יום קבלת הילד לביתו של ההורה במשפחת אומנה. כמו כן מוצע כי יראו "הריון" כתקופה שמהמועד שבו מסרו העובד או העובדת למעביד הודעה על כוונה לשמש הורה במשפחת אומנה עד יום קבלת הילד לביתו של ההורה במשפחת אומנה. הודעה על כוונה לשמש כהורה במשפחת אומנה היא הודעה בדבר קבלת הודעה מאת מי ששר הרווחה והשירותים החברתיים הסמיכו לכך שלפיה העובד או העובדת עתידים לקבל לביתם ילד, למטרת אומנה, לתקופה העולה על שישה חודשים, במועד שנקבע באותה הודעה. יצוין כי תקופת ההגנה מפני פיטורים, פגיעה בהיקף משרה או בהכנסה של עובד או עובדת לפני חופשת הלידה לא תעלה על תשעה חודשים מהמועד שבו קיבלו הודעה מאת מי שהסמיכו שר הרווחה והשירותים החברתיים כאמור;

הודעה על הפסקת
הליך אימוץ או
אומנה או על
הפסקת הריון של
אם נושאת

29. עובד או עובדת יודיעו למעבידם על כל אחד מאלה, לפי העניין, סמוך למועד התרחשותו:

(1) הפסקת הליך אימוץ שלגביו מסרו העובד או העובדת למעביד הודעה על כוונה לאמץ כהגדרתה בסעיף 19ד(א), ולעניין אימוץ בין-ארצי – הפסקת הליך אימוץ באמצעות העמותה המוכרת שממנה קיבלו העובד או העובדת הודעה כאמור בסיפה של ההגדרה האמורה;

(2) הפסקת הריונה של אם נושאת שלגביו מסרו העובד או העובדת למעביד הודעה על הריונה של אם נושאת כהגדרתה בסעיף 9ה(א);

(3) הפסקת אומנה שלגביה מסרו העובד או העובדת למעביד הודעה על כוונה לשמש הורה במשפחת אומנה כהגדרתה בסעיף 19א(א).

תיקון סעיף 14

4. בסעיף 14(א) לחוק העיקרי –

(1) בפסקה (4), בסופה יבוא "או העביד הורה מאמץ, הורה מיועד או הורה במשפחת אומנה בחופשת הלידה, בניגוד להוראות הסעיף האמור כפי שהוחלו בסעיפים 9 עד 19";

(2) בפסקה (5), בסופה יבוא "או העביד הורה מאמץ, הורה מיועד או הורה במשפחת אומנה בידעו שהם בחופשת לידה, בניגוד להוראות הסעיף האמור כפי שהוחלו בסעיפים 9 עד 19";

(3) בפסקה (6), בסופה יבוא "או פיטר בלא היתר הורה מאמץ, הורה מיועד או הורה במשפחת אומנה, בניגוד להוראות הסעיף האמור כפי שהוחלו בסעיפים 9 עד 19";

(4) בפסקה (6א), בסופה יבוא "או גרם לפיטורי הורה מאמץ, הורה מיועד או הורה במשפחת אומנה, בניגוד להוראות הסעיף האמור כפי שהוחלו בסעיפים 9 עד 19";

(5) בפסקה (7), בסופה יבוא "או פיטר הורה מאמץ, הורה מיועד או הורה במשפחת אומנה בחופשת לידה, בניגוד להוראות הסעיף האמור כפי שהוחלו בסעיפים 9 עד 19";

(6) בפסקה (8), בסופה יבוא "או פיטר, בלא היתר, הורה מאמץ, הורה מיועד או הורה במשפחת אומנה בתקופה של 60 ימים לאחר תום חופשת הלידה, בניגוד להוראות הסעיף האמור כפי שהוחלו בסעיפים 9 עד 19";

ד ב ר י ה ס ב ר

להודיע למעביד על הפסקתו. מטרת הסעיף היא אפוא להקנות למעביד הגנה מפני ניצול הזכויות בחוק בנסיבות שבהן תכלית הזכויות אינה עתידה להתממש.

סעיף 4 מוצע לתקן את סעיף 14 לחוק, שעניינו עונשין, כדי להתאימו למצב שבו מפר מעביד את הוראות החוק המוחלות כמוצע על הורים מאמצים, הורים מיועדים או הורים במשפחות אומנה.

לסעיף 19 המוצע

ככלל, מטרת חופשת הלידה במקרים של אימוץ, פונדקאות ואומנה היא לאפשר התקשרות עם הילד, ולעומת חופשת הלידה המוענקת עקב לידה, במקרים אלה אין השלכות פיזיות או רפואיות על היולדת. נוכח האפשרות כי הליך אימוץ, פונדקאות או אומנה שהחל ייפסק או לא יגיע לכלל מימוש, מוצע כי עובדת או עובד שמסרו הודעה למעביד על קיום הליך כאמור, יהיו מחוייבים

(7) בפסקה (9), בסופה יבוא "או פיטה, בלא היתר, הורה מאמץ, הורה מיועד או הורה במשפחת אומנה בימי העדרם מהעבודה לפי סעיף 7(ד)(1) או במשך תקופה של שישים ימים שלאחר תום ימי ההיעדרות כאמור, בניגוד להוראות סעיף 9(ג)(2) כפי שהוחלו בסעיפים 9 עד 19";

(8) בפסקה (13), בסופה יבוא "או פגע, בלא היתר, בהיקף המשרה או בהכנסה של הורה מאמץ, הורה מיועד או הורה במשפחת אומנה שחלה הגבלה על פיטוריהם לפי סעיף 9, בתקופה שבה חלה אותה הגבלה, בניגוד להוראות סעיף 9א כפי שהוחלו בסעיפים 9 עד 19".

בחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995⁵ –

5.

תיקון חוק
הביטוח הלאומי

(1) בכותרת סימן ד' לפרק ג', במקום "גמלאות להורה מאמץ" יבוא "גמלאות להורה מאמץ, להורה במשפחת אומנה";

(2) אחרי סעיף 57 יבוא:

"גמלאות להורה 57ב. (א) בסעיף זה –
במשפחת אומנה

"מבוטחת שהיא הורה במשפחת אומנה" – מבוטחת לדמי לידה שהיא הורה במשפחה שאושרה בידי מי ששר הרווחה והשירותים החברתיים הסמיכו לכך לשמש כמשפחת אומנה;

"יום קבלת ילד לביתה של מבוטחת שהיא הורה במשפחת אומנה" – יום מסירת הילד למבוטחת, באמצעות הגורם שהוסמך לכך בידי שר הרווחה והשירותים החברתיים או בידי מי שהשר הסמיכו לעניין זה, בהתאם לאישור שניתן בידי אותו גורם.

(ב) על אף הוראות סעיף 49(א), מבוטחת שהיא הורה במשפחת אומנה שקיבלה לביתה, לתקופה העולה על שישה חודשים, ילד עד גיל עשר שנים, תהיה זכאית לדמי לידה לפי הוראות סימן ג', בשינויים המחוייבים, בעד פרק הזמן כמפורט להלן, לפי העניין, ובלבד שלעניין זה יהיה "היום הקובע" – יום קבלת הילד לביתה של המבוטחת שהיא הורה במשפחת אומנה:

(1) אם טרם מלאו לילד שלוש שנים – בעד פרק הזמן שלרגל קבלת הילד אין היא עובדת או עוסקת במשלח ידה;

ד ב ר י ה ס ב ר

לו שלוש שנים, תהיה זכאית לדמי לידה לתקופה מרבית של ארבעה עשר שבועות אם היא לא נדרשת להאריך את חופשת הלידה בשל נסיבות מיוחדות, כגון אשפוז הילד לגבי עובדת כאמור המקבלת לביתה ילד שמלאו לו שלוש שנים, תהיה התקופה המרבית שבה היא זכאית לדמי לידה ארבעה שבועות, אם היא לא נדרשת להאריך את חופשת הלידה בשל נסיבות מיוחדות כאמור.

סעיף 5 מוצע לתקן את חוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995, ולתת זכות לדמי לידה לעובד או לעובדת, לפי בחירתם, שקיבלו לביתם ילד למטרת אומנה, בעד פרק הזמן שלרגל קבלת הילד אין הם עובדים או עוסקים במשלח ידם. תקופת הזכאות לדמי לידה מותאמת לתקופת הזכאות של עובד או עובדת שהם הורים במשפחת אומנה לחופשת לידה. כך לדוגמה, עובדת המקבלת לביתה כמשפחת אומנה ילד שטרם מלאו

⁵ ס"ח התשנ"ה, עמ' 207; התשע"א, עמ' 85.

(2) אם מלאו לילד שלוש שנים – בעד פרק זמן של ארבעה שבועות שבהם לרגל קבלת הילד אין היא עובדת או עוסקת במשלח ידה.

(ג) הוראות סעיף קטן (ב) יחולו על עובד או עובד עצמאי שמתקיים בו האמור בסעיף 40(ב)1, בשינויים המחוייבים; ואולם לעניין קביעת שיעור הגמלה יחולו הוראות סעיף 49(ד).

(ד) נתקבל ילד למשפחת אומנה כאמור בסעיף זה על ידי מבוטחת שהיא הורה במשפחת אומנה ובן זוגה הזכאי לגמלה כאמור בסעיף קטן (ג), תשולם גמלה לפי הוראות סעיפים קטנים (ב) או (ג), לפי העניין, לאחד מבני הזוג, לפי בחירתם, ובלבד שלא תשולם גמלה –

(1) לשני בני הזוג, בעד אותו פרק זמן, בשל אותו ילד;

(2) לאחד מבני הזוג, בעד תקופה הפחותה מ-21 ימים רצופים.

תיקון חוק פיצויי פטורים

6. בחוק פיצויי פטורים, התשכ"ט-1969⁶, בסעיף 7 –

(1) בסעיף קטן (א), במקום הסיפה החל במילים "והוא הדין" יבוא "והוא הדין לגבי עובדת שהתקיימו לגביה אחד מאלה:

(1) קיבלה לאימוץ ילד שטרם מלאו לו שלוש עשרה שנים, ובתוך תשעה חודשים מיום קבלתו לאימוץ התפטרה כדי לטפל בו, ובלבד שניתן צו אימוץ, בין לפני התפטרותה ובין לאחריה;

(2) קיבלה למשמורתה, כהורה מיועד לפי חוק הסכמים לנשיאת עוברים (אישור הסכם ומעמד היילוד), התשנ"ו-1996, ילד, ובתוך תשעה חודשים מיום קבלת הילד כאמור התפטרה כדי לטפל בו;

(3) קיבלה לביתה, למטרת אומנה, כהורה במשפחה שאושרה בידי מי ששר הרווחה והשירותים החברתיים הסמיכו לכך לשמש כמשפחת אומנה, ילד שגילו אינו עולה על עשר שנים, ובתוך תשעה חודשים מיום קבלת הילד כאמור התפטרה כדי לטפל בו, ובלבד שניתן אישור מאת מי ששר הרווחה והשירותים החברתיים הסמיכו לכך כי ההתפטרות נדרשה מטעמים של טובת הילד";

(2) בסעיף קטן (ב), בפסקה (3), במקום "או בסמוך לפני קבלת הילד לאימוץ" יבוא "או סמוך לפני קבלת הילד לאימוץ, למשמורת או לאומנה".

ד ב ר י ה ס ב ר

מיום קבלתו לאומנה, כדי לטפל בילד, דינה כדין פטורים, וזאת בדומה להתפטרות של עובדת בתוך תשעה חודשים מיום שילדה ולהתפטרות של הורה מאמץ בתוך תשעה חודשים מיום קבלת ילד לאימוץ.

6 סעיף מוצע לתקן את סעיף 7 לחוק פיצויי פטורים, התשכ"ט-1969, שעניינו התפטרות של הורה, ולקבוע כי התפטרות של עובד שהוא הורה מיועד או שהוא הורה במשפחת אומנה, כהגדרתם המוצעת, בתוך תשעה חודשים מיום קבלת הילד למשמורת ההורה המיועד או

⁶ ס"ח התשכ"ט, עמ' 210; התש"ע, עמ' 298.

